

EDUCACIO INTERCULTURAL

(Codi: 23182)

Professor: José Antonio Jordán.

Departament: Pedagogia Sistemàtica i Social

Curs 2006-2007. 1º Quadrimestre.

Titulació: Pedagogia.

A. OBJECTIUS:

- 1.- Coneixer la **realitat multicultural** propera, sobretot en el vessant educatiu.
- 2.- Precisar **conceptes** bàsics dintre del àmbit de l'Educació Intercultural.
- 3.- Coneixer les principals **problemàtiques educatives** que tenen els nens culturalment minoritaris.
- 4.- Coneixer, y saber aplicar, algunes **estratègies psicopedagògiques** rellevants en el àmbit de l'educació intercultural.
- 5.- Donar a conèixer de forma directa i indirecta **experiències** significatives en aquest camp.

B. CONTINGUTS:

- 1.- El **fet multicultural**: Globalització mundial, Europa, Catalunya... i alguns contextes concrets. Mapes multiculturals. Institucions formals i no formals que treballen en el camp del multiculturalisme.
- 2.- **Concepte de cultura**. L'home com a ésser cultural. El dilema «etnocentrisme-relativisme cultural». La problemàtica identitat cultural.
- 3.- Concepte i objecte d'**Educació intercultural**.
- 4.- Elaboració de **currículums interculturals**. Fonaments curriculars. Projecte Educatiu de Centre. Projecte curricular de Centre. Concrecció curricular de les diverses àrees. El currículum ocult.
- 5.- Principis i **estratègies psicopedagògiques** de l'educació intercultural. La millora d'èxit escolar. La resolució de conflictes i dilemes multiculturals. La millora d'actituds i convivència interculturals. L'orientació d'alumnes culturalment diferents.

6.- La **figura del educador**. Preparació en aquest camp. Actituds respecte a la diversitat cultural i els alumnes minoritaris. Problemàtica professional en aquest camp. Protagonisme de la tasca docent en aquest àmbit.

7.- **Experiències** importants d'educació intercultural, sobretot en relació a certs grups culturals minoritaris (gitano, marroquí,...).

D. METODOLOGIA:

Està previst que les sessions alternin explicacions, lectures, debats, visionat de vídeos, casos pràctics, elaboració de dossiers conclusius, etcètera. En síntesi:

- 1.- Explicacions orals del temari a classe per part del professor.
- 2.- Lectura i anàlisi de textos significatius per aquesta matèria.
- 3.- Presentació de casos pràctics que serveixen per debatre i donar les respostes psicopedagògiques adients.
- 4.- Algunes lectures adients per poder fer les classes pràctiques.
- 5.- Elaboració, després dels oportuns *feeds-backs* teòrics/pràctics, de conclusions pedagògiques interculturals.
- 6.- Realització —voluntaria— de treballs pràctics sobre certs aspectes problemàtics d'aquest àmbit.

E. AVALUACIO:

Els alumnes que puguin i es comprometin a assistir a totes les sessions de classe d'aquesta assignatura, és a dir, que la cursin de manera presencial i constant, seran avaluats en la prova d'examen corresponent mitjançant una o dues preguntes del contingut donat en classe, i recollit en format 'd'apunts'. Aquests alumnes 'presencials' seran avaluats també de forma contínua i qualitativa pel professor a través de les diverses 'experiències pràctiques' que es realitzin durant més de la meitat de les hores lectives d'aquesta assignatura; és a dir, a partir dels resums personals dels articles llegits per a tals pràctiques (profunditat d'aquests resums, qualitat de la participació en els debats, interès mostrat, aportacions pròpies, grau d'assistència activa, etcètera).

Els alumnes que no puguin venir per diverses causes de forma constant a totes les classes presencials, seran avaluats en la prova d'examen corresponent mitjançant preguntes basades en tres lectures que proporcionin una visió bàsica dels continguts de l'assignatura: dos llibres i un dossier d'articles. La forma de llegir aquesta bibliografia i els punts concrets que seran objecte d'examen seran comentats de forma més precisa el dia d'inici de classes de cada semestre.

F.- OBSERVACIONS:

Donat que la assistència a les classes serà un criteri bàsic per cursar aquesta matèria, els alumnes que no puguin assistir per diverses raons és millor que la cursin en un altre curs acadèmic, o bé que es posin en contacte amb el professor de la assignatura **abans de matricular-se**.

BIBLIOGRAFIA:

ABDALLAH-PRETCEILLE, M. (2001): La educación intercultural, Idea-Books, Barcelona.

AJA, E. et al. (1999): La immigració estrangera a Espanya. Els reptes educatius, Fundació La Caixa, Barcelona.

BELTRAN, J.; SAÍZ, A. (2001): Els xinesos a Catalunya. Família, educació i integració, Editorial AltaFulla. Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

BEN JELLOUM, T. (1998): El racisme explicat a la meva filla, Editorial Ampuries, Barcelona.

BEN JELLOUM, T. (2002): L'islam explicat als nostres fills, Edicions La Magrana, Barcelona.

Besalú, X. (2004): Construint identitats. Espais i processos de socialització dels joves d'origen immigrant, Editorial Mediterrània i Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

BUTXARRAIS, M. R. et al. (1991): L'interculturalisme en el currículum. El racisme, Rosa Sensat, Barcelona.

CALVO BUEZAS, T. (2003): La escuela ante la inmigración y el racismo, Editorial Popular, Madrid.

CARBONELL, F. (1996): Inmigración: diversidad cultural, desigualdad social y educación, MEC, Madrid.

CARBONELL, F. (Coord.) (2000): Educació i immigració: Els reptes educatius de la diversitat cultural i l'exclusió social, Editorial Mediterrània/ Fundació Jaume Bofill, Barcelona.

CARBONELL, F. (2005): Educación en tiempos de incertidumbre. Equidad e interculturalidad en la escuela, Libros La Catarata, Madrid.

Colectivo IOE (1996): La educación intercultural a prueba: hijos inmigrantes marroquíes en la escuela. MEC, Madrid.

DÍAZ-AGUADO, Mª J. (2003): Educación intercultural y aprendizaje cooperativo, Pirámide, Madrid.

ELBOJ, C. Y otros (2002): Comunidades de aprendizaje, Graó, Barcelona. ISBN: 84-7827-286-0.

FERNANDEZ ENGUITA, M. (1999): Alumnos gitanos en la escuela paya. Ariel, Barcelona.

GERVILLA, E. (COORD.): Globalización, inmigración y educación, Universidad de Granada, Granada.

HERSCH, J.: El derecho a ser hombre, Tecnos, Barcelona.

JORDAN, J.A. (1996): Propuestas de educación intercultural para profesores, Ceac, Barcelona.

JORDAN, J.A. (2006, 8ª ed.): La escuela multicultural. Un reto para el profesorado, Paidós, Barcelona.

JORDAN, J.A. y otros (2004): La formación del profesorado en educación intercultural, Editorial La Catarata, Madrid.

KYMLICKA, W. (1996): Ciudadanía multicultural, Paidós, Barcelona.

MASSOT LAFON, Inés (2004): Jóvenes entre culturas. La construcción de la identidad en contextos multiculturales, Desclee de Brouwer, Bilbao.

MASSOT LAFON, Inés (2003). Els joves que viuen entre cultures: un nou repte educatiu. En **Temps d'Educació**, nº 27 (pàg. 85-101). Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona.

MONTON, Mª J. (2003): La integració de l'alumnat immigrant al centre escolar. Graó, Barcelona.

NAÏR, S. (2001): La inmigración explicada a mi hija, Plaza & Janes , Barcelona.

NAVARRO, J. Mª (1998): El Islam en las aulas. Editorial Icaria. Barcelona.

NAJAT EL HACHMI (2004): Jo també soc catalana, Columna Edicions.

LIEGEOIS, J. P. (1998): Minoría étnica y escolaridad: el paradigma gitano. Editorial "Asociación Presencia Gitana". Madrid.

LLEVOT, N. (2004): Els mediadors interculturals a les institucions educatives de Catalunya, Pagès Editors, Lleida.

LÓPEZ, A.; ZAFRA, M. (2003): La atención a la diversidad en la Educación Secundaria Obligatoria. Octaedro, Barcelona.

ROUSSEL, V. (1998): Martín Luther King. Contra todas las exclusiones, Desclee de Brouwer, Bilbao.

SABARIEGO, M. (2002): La educación intercultural ante los retos del siglo XXI, Ed. Desclee de Brouwer, Bilbao.

SEBRELI, J.J. (1992): El asedio a la modernidad. Crítica al relativismo cultural. Ariel, Barcelona.

SORIANO, E. (coord.) (2001): Diversidad étnica y cultural en las aulas, Editorial La Muralla (Madrid)

TERREN, E. (2001): El contacto intercultural en la escuela. La experiencia educativa de gitanos e hijos de inmigrantes en el área de A Coruña, Editorial Servicio de Publicaciones de la Universidad da Coruña (La Coruña).